

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA			
CÓDIGO	-		
MATERIA	Deseño de escenografía		
DISCIPLINA	Espazo escénico II		
TITULACIÓN	Titulación Superior en Arte Dramática		
ESPECIALIDADE	Escenografía		
ITINERARIO	-		
CURSO	1º	CUADRIMESTRE	2º
CRÉDITOS ECTS	5		
CARÁCTER	Obrigatoria		
DEPARTAMENTO	Escenografía		
CENTRO	ESAD de Galicia		
COORDINADOR/A	David Mortol Moreno		
DOCENTES	Nome e apelidos: David Mortol Moreno Horario titorías: www.esadgalicia.com Despacho: Secretaría Contacto: davidmortol@edu.xunta.es		
DESCRIBIÓN	Afondamento nos principios de composición. Coñecemento e utilización dos principios de estrutura, forma, cor, textura, espazo e volume.		
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os conseguidos na disciplina de Espazo Escénico I.		
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego <input type="checkbox"/> Castelán <input checked="" type="checkbox"/> Inglés <input type="checkbox"/>		
2. COMPETENCIAS			
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DA TITULACIÓN			
T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.		
T2	Recoller información significativa, analízala, sintetízala e xestionala adecuadamente.		
T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.		
T7	Utilizar as habilidades comunicativas e a crítica construtiva no traballo en equipo.		
T8	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos.		
COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN			
X1	Fomentar a autonomía e autorregulación no ámbito do coñecemento, as emocións, as actitudes e as condutas, mostrando independencia na recollida, análise e síntese da información, no desenvolvemento de ideas e argumentos dunha forma crítica e na súa capacidade para a propia motivación e a organización nos procesos creativos.		
X3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e ao dos demais, e desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios que utiliza e os fins que persegue.		
X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social.		
X6	Desenvolver unha metodoloxía de traballo, estudo e investigación encamiñada á autoformación na propia disciplina, procurando ámbitos axeitados para a formación continuada e para adaptarse a diversas situacións, especialmente ás derivadas da evolución da súa profesión.		
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE			
EE2	Proxectar a composición do deseño a través do uso do coñecemento dos procedementos técnicos e de representación.		
EE5	Estudar para concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire ás metodoloxías de		

	traballo como á renovación estética.	
3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA		COMPETENCIAS VINCULADAS
1. Coñecer os procesos, técnicas e recursos que axudan a resolver calquera proxecto relacionado co espazo.	T2, X1, X5, EE2, EE5	
2. Amosar unha actitude positiva para a adaptación a distintos entornos e enfrontarse a retos creativos múltiples.	T2, T8, X1, X5, EE2, EE5	
3. Saber interpretar, traducir e expresar sensacións e emocións a través dunha linguaxe plástica propia.	T2, T3, T7, T8, X1, X3, EE2, EE5	
4. Relacionar todos os elementos que conforman e interveñen no espazo escénico, entendido este como un sistema de signos dun elevado valor dramático.	T1, T2, T3, T8, X1, X3, X6, EE2, EE5	
5. Demostrar sensibilidade estética, creativa e técnica na concepción e realización dos exercicios propostos.	T2, T7, T8, X1, X3, EE2, EE5	
6. Establecer un proceso de traballo creativo, eficaz e personalizado que potencie as capacidades e os recursos de cada alumno, montivándoo en todo momento.	T1, T7, X1, X3, X6	
7. Saber expresar, xustificar e defender a través da exposición oral calquera idea, proxecto ou proceso de traballo, dun xeito convincente e rigoroso.	T2, T7, T8, X1, X3, X5, EE5	
4. CONTIDOS		
TEMAS	SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Creadores de espazos escénicos II	1.1. Análise de diversos proxectos multicdisciplinares de creadores/as que traballan co espazo como elemento esencial dentro da súa produción.	5
2. Texturas	2.1. A dramaturxia dos materiais: Valor expresivo e emocional das texturas no ámbito escenográfico. 2.2. Tipoloxía, cambios e modificacións nos materiais: tamaño, distancia, luz, cor...	10
3. Intervencións artísticas no espazo	3.1. O espazo interdisciplinar, <i>site-specific</i> , outros eventos... 3.2. Intervencións no espazo: un percorrido completo que vai desde o anteprojecto ata a resolución final. 3.3. Intervención espacial a partir dos conceptos vistos: Organización dos tempos, axustes das propostas, procesos de montaxe e desmontaxe.	25
4. Memoria do proxecto	4.1. A investigación creativa: Búsqueda de documentación, antecedentes e referentes noutros ámbitos artísticos. 4.2. Proceso de deseño: Bosquexos, maquetas de traballo e planos de planta e alzado. 4.3. Relación, interpretación e conclusión dos procesos creativos e do resultado final. 4.4. Memoria, defensa e presentación dun proxecto.	15
5. O obxecto	5.1. O valor dramático do obxecto. Creación e transformación: materiais, proporcións, cores, texturas... 5.2. Manipulación e outros usos escénicos. O obxecto-personaxe. 5.3. O obxecto no espazo: A semántica do obxecto e da luz.	15
6. Maquetismo II	6.1. Construción de maquetas: Materiais, ferramentas, técnicas, unión de materiais... 6.2. Planos de corte e ensamblaxe. 6.3. Presentación de maquetas: pés, soportes e cartelas (información básica).	10

	6.4. Manexo das escalas. Uso do escalímetro.	
7. Bosquexos de atmosfera II	7.2. Creación de propostas espaciais a través da cor e da luz. 7.1. Uso do fotomontaxe para proxectos de espazo.	10
TOTAL SESIÓNS		90
5. PLANIFICACIÓN DOCENTE		
Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)
Actividades introdutorias	6	0
Exposición práctico-teórica	10	14
Traballos de aula	16	0
Prácticas de aula	12	12
Resolución de problemas e/ou exercicios	10	10
Presentacións/exposicións	5	5
Titorías individuais	0	8
Titorías de grupo	0	2
Actividades de avaliación. Probas	9	3
Actividades de avaliación. Presentacións / mostras	4	6
Actividades de avaliación. Revisión	8	10
TOTAL	80	70
6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSEÑANZA E APRENDIZAXE		
Actividades	Descrición	
Actividades introdutorias	Presentación xeral da materia: obxectivos, metodoloxía, criterios de avaliación, etc.	
Exposición práctico-teórica	Explicación teórica sobre un tema calquera que serve como base introdutoria para o desenvolvemento posterior dun proxecto de carácter práctico.	
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.	
Prácticas de aula	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado.	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumnado debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante o traballo con todo tipo de variables que permitan considerar diferentes posibilidades de resolución do problema ou do exercicio.	
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	
7. ATENCIÓN PERSONALIZADA		
Titorías individuais	Sesiões onde o docente e o alumnado revisan e aclaran as dúbidas concretas sobre os contidos relacionados co desenvolvemento da materia.	
Titorías de grupo	Titorías enfocadas a aclarar as dúbidas relacionadas coas prácticas colectivas.	
Titoría presencial	O alumnado ten un período de atención personalizada en horario non lectivo.	
Titoría non presencial	O alumnado pode realizar un seguimento da materia a través da plataforma de teledocencia e/ou do correo electrónico.	
8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN		
8.1 Avaliación ordinaria		

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Proxecto de intervención espacial final.	T1, T2, T3,T8,X1,X3,X5,X6,EE2,EE5	35%
Desenvolvemento, presentación e exposición dos exercicios realizados ao longo do curso. Para aprobar a materia deberán realizarse e entregarse todos eles no prazo e da maneira establecidos. Ademais, deberán obter una nota de 3 ou máis para poder facer a media entre eles.	T1, T2, T3,T8,X1,X3,X5,X6,EE2,EE5	50%
Exame teórico-práctico.	T2,T7,T8,X1,X3,X5,EE2,EE5	10%
Participación, actitude na aula, asistencia e puntualidade. O 10% de falta de asistencia supón a perda da avaliación continúa.	T7, X1, X5, X6	5%
8.2. Avaliación extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Proxecto de intervención espacial final.	T1, T2, T3,T8,X1,X3,X5,X6,EE2,EE5	35%
Exame teórico-práctico.	T2, T3,T8, EE2, EE5	15%
O día do exame, o alumnado terá que presentar e/o entregar todos os exercicios relacionados co temario visto ao longo do curso. O alumnado será informado dos contidos destas probas coa suficiente antelación. É obrigatorio o seguimento parcial, en horario de titorías, de todos os procesos desenvolto polo alumnado.	T1, T2, T3,T8,X1,X3,X5,X6,EE2,EE5	50%
8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Proxecto de intervención espacial final.	T1, T2, T3,T8,X1,X3,X5,X6,EE2,EE5	35%
Exame teórico-práctico.	T2, T3,T8, EE2, EE5	15%
O día do exame, o alumnado terá que presentar e/o entregar todos os exercicios relacionados co temario visto ao longo do curso. O alumnado será informado dos contidos destas probas coa suficiente antelación. É obrigatorio o seguimento parcial, en horario de titorías, de todos os procesos desenvolto polo alumnado.	T1, T2, T3,T8,X1,X3,X5,X6,EE2,EE5	50%
9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS		
Referencias básicas BACHELARD, Gaston. <i>La poética del espacio</i> .		

Ed. Fondo de Cultura Económica, París (1994).

BREYER, Gastón. *La escena presente*.

Ediciones Infinito. Buenos Aires (2008).

BROOK, Peter. *El espacio vacío, Arte y técnica del Teatro*.

Ed. Península, Barcelona (2001).

DONDIS, Donis A. *La sintaxis de la imagen*.

Ed. Gustavo Gili, Barcelona (2008).

GORDON CRAIG, Edward. *El arte del teatro*.

Ed. Gaceta [Colección Escenología], México (1987).

HOWARD, Pamela. *Escenografía*.

Ed. Galaxia, Vigo (2004).

LÓPEZ DE GUEREÑU, Javier. *Decorados y tramoya*.

Ñaque Editora, Ciudad Real (1998).

MACGOWAN, Kenneth y MELNITZ, William. *Las edades de oro del teatro*.

Ed. Fondo de Cultura Económica, México (1964).

MACKINTOSH, Iain. *La arquitectura, el actor y el público*.

Ed. Arco/Libros, Madrid (2000).

MUNARI, Bruno. *Diseño y comunicación visual*.

Ed. Gustavo Gili, Barcelona (2008).

NIEVA, Francisco. *Tratado de escenografía*.

Ed. Fundamentos, Madrid (2000).

OLIVA, César y TORRES MONREAL, Francisco. *Historia básica del Arte Escénico*.

Ed. Cátedra, Madrid (1990).

VV.AA. *Investigaciones sobre el espacio escénico*.

Ed. Alberto Corazón [Comunicación 4], Madrid (1970).

DETERICH, Genoveva. *Diccionario del Teatro*.

Alianza Editorial, Madrid (1995).

PAVIS, Patrice. *Diccionario del teatro*.

Ed. Paidós. Barcelona (1998).

Referencias complementarias

MAC GOWAN, K & MEITNIZ (1966).

La escena viviente. Historia del teatro universal.

Eudeba, Buenos Aires.

EISENSTEIN, S. M. (2001)
Hacia una teoría del montaje.
Paidós, Ibérica. Barcelona.

BONT, D. (1981)
Escenotécnicas en teatro, cine y tv. L.E.D.A.
Ediciones de arte Riera San Miguel. Barcelona.

ARGAN, G. C. (1977)
El revival en las artes plásticas, la arquitectura, el cine y el teatro.
Ed. Gustavo Gili. Barcelona.

10. OBSERVACIÓNS / RECOMENDACIÓNS

- Prégase revisar a redacción e as faltas de ortografía nas memorias e probas escritas, xa que poden baixar a nota final en caso de exceso de faltas ou de escritos pouco lexibles.

MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS

- Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a ESAD de Galicia establece unha planificación extraordinaria que se **ACTIVARÁ NO MOMENTO EN QUE A ADMINISTRACIÓN EDUCATIVA O DETERMINE**, atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da presente programación docente. No suposto de que se produza unha emerxencia, a presente programación non sufrirá máis modificación que a derivada da necesidade de articular unha avaliación non presencial, para o que se establecerán as adaptacións necesarias nas actividades e ferramentas de avaliación, en relación coas competencias que se indican e coa ponderación que se sinala. Para o caso da avaliación non presencial de toda a disciplina, as ferramentas e actividades de avaliación serían as que seguen:

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Proxecto de intervención espacial final. Entrega do material a través da aula virtual, correo electrónico ou plataforma específica para a teledocencia.	T1,T2,T3,T8,X1,X3,X5,X6,EE2,EE5	35%
Desenvolvemento, presentación e exposición dos exercicios realizados ao longo do curso a través da plataforma dixital específica para a teledocencia. O envío dos materias farase a través da aula virtual ou do correo electrónico. Para aprobar a materia deberán realizarse e entregarse todos eles no prazo e da maneira establecidos. Ademais, deberán obter una nota de 3 ou máis para poder facer a media entre eles.	T1,T2,T3,T8,X1,X3,X5,X6,EE2,EE5	50%
Exame teórico-práctico a través da plataforma dixital específica para a teledocencia. O envío dos materias farase a través da aula virtual ou do correo electrónico.	T2, T3,T8, EE2, EE5	15%

- No caso de que o tránsito se produza iniciado xa o curso escolar, o profesorado combinará a avaliación do traballo presencial do alumnado coa avaliación do traballo non presencial, determinando as ferramentas (presenciais e non presenciais) a utilizar e a ponderación das mesmas.

AS PRESENTES MEDIDAS PODERÁN SER OBXECTO DE MODIFICACIÓN EN FUNCIÓN DAS DIRECTRICES OU INTRUCIÓNS QUE POIDA FACER PÚBLICAS A ADMINISTRACIÓN EDUCATIVA, QUE SE COMUNICARÁN EN TEMPO E FORMA AO ALUMNADO POLAS CANLES HABITUAIS (PÁXINA WEB E CORREO ELECTRÓNICO).